

18949

۱۳۹۰/۲/۲۳

اصطلاحات پرکاربرد در سینما

1. طراح دکور: کسی که براساس داستان وطبق ذهنیت کارگردان، دکورهای فیلم وفضاها ومکانهای وقوع داستان فیلم را طراحی می کند

اصطلاحات پرکاربرد در سینما

1. **طراح دکور:** کسی که براساس داستان وطبق ذهنیت کارگردان، دکورهای فیلم وفضاها ومکانهای وقوع داستان فیلم را طراحی می کند وتحت نظارت او این امکان ساخته میشود.
2. **طراح صدا:** اخیرا با توجه به حجم صداهای مورد نیاز برخی فیلمها درایران و از دیر بازدر سینمای جهان ، هنرمندی که درکار مهندسی صدا تخصص دارد با توجه به حجم ونوع صداهای مورد نیاز فیلم وکارگردان ، طراحی صدا را برای صدابرداران انجام می دهد.
3. **عدسی (لنز):** وسیله اپتیکی است که بازتاب پرتوهای نور اشیا ی جلوی دوربین را درنقطه ای خارج ازمركز عدسی که به آن کانون عدسی می گویند جمع کرده تصویر شین را تشکیل می دهد. لنز موجب وضوح تصویر می باشد.
4. **عدسی آنا مورفیک:** عدسی ویژه ایی است که هنگام فیلمبرداری جلوی دوربین قرار میدهند تا میدان دید وسیع تري (تقریبا دوبرابر حد معمولی) فیلمبرداری شود.
5. **عدسی زاویه بسته (تله):** نوعی عدسی که به فیلمبردار امکان می دهد ازموضوع درفاصله ای نسبتا دور، نماهای درشت بگیرد. فاصله ی کانونی این نوع عدسی زیادو زاویه عدسی بسته است. به این ترتیب ، بخشی از تصویر دروضوح کامل است.
6. **عدسی زاویه باز (واید):** نوعی عدسی است که ازفاصله ی کم می تواند حوزه های وسیع تر ازمعمول را درتصویر نشان دهد. زاویه ی این عدسی باز وفاصله ی کانونی آن کوتاه است؛ درنتیجه تصویر حاصل برخلاف عدسی تله فوتو کاملا وضوح دارد.
7. **عدسی روم :** این عدسی به فیلمبرداری امکان می دهد از یک نمای باز به یک نمای بسته و برعکس برود، بدون اینکه به تغییر محل دوربین نیاز داشته باشد. البته پرسپکتیو در زمان زوم کردن تغییر می کند و بعضی از فیلمسازان جهت نزدیک شدن به سوژه دالی را ترجیح می دهند .
8. **عدسی ماکرو:** این عدسی زاویه دید نرمال دارد وفاصله کانونی آن مشابه لنز نرمال است با این تفاوت که بوسیله این لنز می توان از موجودات واشیا ی ریز تصویر برداری کرد ودوربین کاملا به سوژه نزدیک می شود.
9. **عدسی چشم ماهی:** فاصله کانونی این عدسی بسیار کوتاه است وزاویه دید بسیار زیادی دارد .دوربین های چشمی درب ازاین نوع هستند.
10. **عدسی چشمی (منظره پاب):** عدسی که فیلمبردار بوسیله آن از توی دوربین به صحنه نگاه می کند. فیلمبردار باید این عدسی را برای چشم خود تنظیم کند.
11. **عناوین :** اسامی دست اندر کاران فیلم که درآغاز وپایان فیلم به صورت نوشته می آید .
12. **فانتزی:** نوعی فیلم که رویدادهای آن گویی درعالم خیال می گذرد وتماشگر درعین باور کردن فیلم، آن را ازعالم واقع جدا می داند.
13. **فانتسکوپ:** این وسیله توسط « ژورف پلاکو» بلژیکی درسال 1832 اختراع شد. این وسیله مجموعه ای متوالی ازتصاویر ثابت ومجزا را که مربوط به انجام یک فعالیت خاص مانند پرش، اسب دوانی و..... بودند برروی یک لوح (دیسک) شیاردار ثبت می کرد. هنگامی که این لوح در برابر آینه به چرخش در می آمد، درتصور تماشا ی یک تصویر متحرک را ایجاد می کرد.
14. **فابن کات:** مرحله ی تدوین نهایی که فیلم ، ریتم وآهنگ خود را می یابد.
15. **فرم روایی :** ارتباط اجزاء ساختمان فیلم از طریق یک رشته رویدادهای علت و معلولی که در زمان و مکان مشخص اتفاق می افتند.
16. **فریم:** به هرقاب یا کادرفیلم یک فریم می گویند.
17. **فلاش بک :** ارجاع به گذشته یا پس نگاه ویا بازگشت به گذشته را باقطع نمایش زمان حال روایی فیلم، فلاش بک می گویند .
18. **فلاش فوروارد:** وفلاش فوروارد قطع زمان حال داستان فیلم وارجاع به آینده است .
19. **فوکوس :** به وضوح تصویری درفیلمبرداری و نیز درنمایش گفته می شوند. به عبارت دیگر، تنظیم فاصله ی کانونی عدسی نسبت به موضوع درطول فیلمبرداری یک صحنه را فوکوس می گویند.
20. **فید اوت :** آشکار شدن تدریجی تصویر در ابتدای نما.
21. **فید این:** برعکس فید این. محو تدریجی تصویر که به آهستگی توی سیاهی می رود.
22. **فیلتر:** ورقه ی نازکی است که رنگ نور را تغییر می دهد ویا بین رنگ نور وحساسیت فیلم رنگی هماهنگی ایجاد می کند.
23. **فیلمبردار :** فردی است که باشناخت عمیق خوداترور، رنگ ، لنز دوربین ، ترکیب بندی تصویری و کارکرد متنوع دوربین ، ذهنیت کارگردان رابر روی فیلم ثبت می کند .
24. **فیلم بلند داستانی:** بنا برتوافق عمومی ، فیلمهایی را گویند که زمان آنها بیش از 75 دقیقه است؛ دربرابر فیلم کوتاه که حداکثر 40 دقیقه وفیلم نیمه بلند که حداکثر 60 دقیقه دارد.
25. **فیلم چندداستانه:** فیلمی که ازچندداستان مستقل ودر واقع چند فیلم کوتاه تشکیل شده است اما دارای یک عنصر ارتباطی مضمونی است. فیلم « دستفروش » به کارگردانی مخملیاف ازجمله فیلمهای چندداستانه با اپیزود یک است.
26. **فیلمتانه:** محل بازیگانی یا آرشویو فیلمها که معمولا نمایشهای ویژه ای را دربرنامه ی خود دارد.
27. **فیلم خبری:** قبل از اختراع تلویزیون، به فیلمهای کوتاهی گفته می شد که به مسائل روز می پرداختند وبیشتر « تاویل موضوعی » مفهوم فیلم خبری بودند. پس از اختراع تلویزیون، به فیلمی گفته میشود که مشخصه هایی چون دوربین روی دست ، صدای سر صحنه وحرکت پرشتاب دوربین وسواره ها..... را دارد وازموقعیت خبری واطلاع رسانی برخوردار است ومعمولا برای تلویزیون ساخته می شود.
28. **فیلم شناسی :** شناخت وتحلیل سینما به مثابه پدیده ای اجتماعی وفرهنگی که دلالتهای خاصی دارد.
29. **فیلم مستند:** فیلمی که برداشت از موضوعی واقعی وچاری است .
30. **فیلمنامه:** یا سناریو داستان فیلم به صورت بصری است که کارگردان از روی فیلمنامه دکوپاژ اثر را انجام می دهد .
31. **قطع :** به عرض نوار که براساس میلی متر گفته می شود . به عنوان مثال فیلمهای 35 میلی متری سینمایی
32. **کات:** کات به معنی برش را در واژه ی برش شناختیم ، کات همچنین دستوری است که از صحنه ی فیلمبردار ی ، کارگردان بعد ازبرداشت کامل ازصحنه یا احیانا اگر برداشت مطلوب و منظور وی نباشد صادر می کند وبه معنای توقف کامل فیلمبرداری است . به این معنی که دوربین ، صدا وبازی متوقف می شود تا با هماهنگی دوباره در زمینه ی نور ، صدا ودوربین و بادستور مجدد کارگردان یا کلمه اکشن ، دوباره برداشت وبازی آغاز شود.
33. **کادر (فریم):** قاب تصویر را کادر یا فریم می گویند.درسینما دهر تائیه 24فریم ودر تلویزیون 25 فریم نمایش داده می شود.
34. **کارگردان (دایرکتور):** کارگردان عنصر خلاق ومدیر اصلی خلق فیلم است ومجموعه عوامل فیلم با هدایت وی وظایفشان را با هماهنگی انجام می دهند. مهمترین وظیفه ی کارگردان، انتخاب درست بازیگران، دکوپاژ صحیح وبازی گرفتن درست از بازیگران است.
35. **کپی کات:** نسخه ی مثبت ونه چندان با کیفیت فیلم که با تدوین سردستی آن ، تدوینگر، صداگذار ، طراح جلوه های صوتی وتصویر وسایر نیروهای فیلم با آن کار می کنند وحکم یک علامت راهنما را دارد. همچنین کارگردان وتیه کننده ازکپی کار برای بازبینی روزانه ی فیلم هم استفاده می کنند.
36. **کلاکت :** رخه ای است که اطلاعات تصویر مانند نام فیلم ،شماره سکانس ،شماره صحنه ، شماره پلان وشماره برداشت را روی آن مینویسند. و جلوی دوربین نگه می دارند. بعدا در مرحله ی تدوین از اطلاعات نوشته شده برتخته جهت مرتب کردن نماها برحسب سناریو ودرمرحله ی صداگذاری ازصدای تقه کلاکت جهت سیک کردن باند صدا با تصویر استفاده می شود.
37. **کالر بار:** صفحه ای که ستون های رنگی دارد و برای تست رنگ مانیتور استفاده می کنند. وقتی که با صدای سوت همراه باشد Bar&Tone برای تست صدا هم به کار میرود.
38. **کلوین (درجه رنگ نور):** میزان درجه حرارت رنگ نور را گویند .
39. **کرین :** نوعی جرتقیل که دوربین روی آن سوارشده وحرکات عمودی ومورب وپیچیده ای را انجام می دهد.
40. **کنتراست:** به مفهوم برجسته نمودن ویا ایجاد اختلاف توری بین اشیا ویا فضاهای فیلم برای تاثیر گذاری وبالا بردن جلوه ی بصری فیلم است . کنتراست بالا از ویژگیهای فیلمهای اکسپرسیونیستی وفیلمهای سیاه یا نوار به شمار می آید.
41. **کینه توگراف:** اولین دوربین فیلمبرداری که درسال 1891 توسط ادیسون اختراع شد.
42. **کفتار یا تریپتن :** عبارت است از صدای روی فیلم که گوینده ومنبع آن دیده نمی شود.
43. **گفتگو :** صحبتهای یک یا چندبازیگر باهم درصحنه را گویند.
44. **لوکشین:** لوکشین به محل فیلمبرداری که خارج از استودیو باشد اطلاق میشود.
45. **مانیتور :** تلویزیونی که تصویر خروجی را نشان می دهد .
46. **موشن :** هر نوع حرکت فیلم یا عکس یا نوشته روی صفحه.
47. **منچ کات:** عبارت است از اتصال صحنه ی بعدی با صحنه ی قبلی به طوری که باهم جور باشند.
48. **مولودرام:** به هرفیلمی که دارای ایجاد عاطفی است اطلاق می گردد. البته مولودرام گاه دارای پیرنگهای سیاسی یا اجتماعی نیز می گردد.
49. **منشنی صحنه:** کسی است که جزئیات هر نما از قبیل شماره ی سکانس ونما ، لباس و آرایه ی بازیگران ، وضعیت اشیا ی صحنه ، جهت نگاه وحرکت بازیگران ، موقعیت آنها درصحنه وکلا نقشه ی دقیق هرصحنه با تمام اجزایش را یادداشت می کند تا درتداوم فیلمبرداری که معمولا بر اساس تداوم صحنه های سناریو صورت می گیرد، صحنه های مرتبط به هم به گونه ای درست برداشت شوند وهنگام تدوین مشکلات ارتباط صحنه ها ونماهای تداومی ایجاد نشود.

50. **موسیقی متن:** موسیقی ویژه ای که برای فیلم با توجه به مشخصه های مضمونی و ساختاری آن توسط آهنگساز نوشته می شود.
51. **مونولوگ:** گفتگو یا خود که نقطه ی مقابل دیالوگ یعنی گفتگو یا یکدیگر است.
52. **موبیلا:** میزی که روی آن فیلم 35 یا 16 میلی متری برش و تدوین می شود. این میز دارای صفحه ی نمایشگری است که راشها را نشان می دهد تا متصدی تدوین بتواند براساس آن کار کند. در کارهای ویدیویی و دیجیتال، باکس تدوین نامیده میشود.
53. **میزانسن:** عبارت است از چیدن عناصر جلوی دوربین فیلمبرداری از قبیل بازیگران و حرکت دوربین.
54. **میکس کردن:** در دو حالت کاربرد دارد اول ترکیب چند تصویر باهم و یا انتخاب تصویر نهایی از سوی کارگردان تلویزیونی که از سوی چند دوربین به دستگاه میکس می آید و دومی ترکیب باندهای سه گانه و چند گانه گفتگو ی بازیگران، صدای محیط افکت و موسیقی را با هم به صورت یک بانصدای واحد می گویند.
55. **نئورئالیسم:** نئورئالیسم معرف نوعی سینمای مردمی است که اوج آن در ایتالیا است. در واقع نئورئالیسم در هر کشوری به این معناست که با حفظ اصالت و پابندی به واقعگرایی، باید از تمام ظرفیت هنری و تکنیکی یک رسانه ی هنری، به ویژه سینما بهره گرفت. آغازگران سینمای نئورئالیسم در ایتالیا بزرگانی چون « دیسکا » و « فلینی » بودند.
56. **نکاتو:** فیلم منفی، در فیلم های عکاسی و سینمایی در حین فیلمبرداری و عکاسی از این نوع فیلم استفاده می کنند.
57. **نما:** همان کلمه پلان یا شات است. با منظره نیز اطلاق می شود
58. **نمای از روی شانه:** نمایی که در آن دوربین از بالای شانه و پشت یکی از دو طرف گفتگو، صورت دیگری را نشان می دهد. این نما بیشتر در صحنه های گفتگو به کار می رود.
59. **نمای تعقیبی:** نمایی است که همگام با حرکات موضوع، آن را در کادر می گیرد. به عبارت دیگر سوزی ی فیلمبرداری در این نما تعقیب می شود.
60. **نمای تمام قد:** لانگ شات: نمایی است که در آن سرتاپای پیکر در کادر گرفته شود. ممکن است این پیکر جسم یا انسان باشد.
61. **نمای خیلی درشت:** (اکستریم کلوز آپ): نمایی که از اجزای یک شی در فاصله ی بسیار نزدیک گرفته میشود، مثل نمای چشم.
62. **نمای خیلی دور:** (اکستریم لانگ شات): نمایی بسیار دور از یک موضوع به شکلی که تمام اشیاء پیرامون آن به صورت ریز در کادر باشد.
63. **نمای دور:** (لانگ شات): نمایی که مانند نمای تمام قد است و مقداری از پیرامون آن نیز آشکار است.
64. **نمای دونفره:** (تو شات): نمایی که در آن نیم تنه ی دونفر در کادر باشد.
65. **نمای شلوع:** (کرودشات): نمایی است که پراجمعیت و ازدحام آدمهاست و بیشتر در فیلمهای حماسی یا تاریخی به کار می رود.
66. **نمای شیشه ای:** (گلاس شات): گلاس شات یکی از حقه های سینمایی است. بدین ترتیب که بخشی از صحنه روی شیشه نقاشی می شود و بعد از آن فیلمبرداری می کنند مثلا فیلم پل قدیمی که بخشی از آن تخریب شده و قرار است شکل قبل از خرابی آن ابتدا نشان داده شود، با نقاشی روی شیشه کامل می شود و بعد از آن فیلمبرداری میکنند.
67. **نمای کرین:** نمایی که با دوربین روی کرین (حرکتیله ویژه) گرفته می شود. به نمای کرین نمای حرکتیله نیز گفته می شود.
68. **نمای لایه:** (اینسرت): نمایی درشت از جزئیات یک شیء که موقعیت خاصی در روند قصه دارد، مثل کلید، تلفن و...
69. **نمای نزدیک:** (کلوز آپ): نمایی درشت و نزدیک از چهره را می گویند.
70. **نمای نقطه نظر:** (P.O.V): نمایی است که صحنه را از دیدگاه یا دریچه ی دید یکی از شخصیتهای فیلم نشان می دهد.
71. **نمای واکنشی:** به نمایی گفته می شود که قبل از دیده شدن رویداد، تأثیرات آن را در چهره و رفتار شخصیتهای فیلم می بینیم.
72. **نریشن:** صدای گوینده که روی تصاویر مستندپخش می شود و موضوع رو دنبال می کند.
73. **نوراصلی:** (کی لایت): منبع نوری است که حین فیلمبرداری از صحنه، از آن بهره می گیرند. شدت آن بیشتر از رقیبه نورهاست و جهت نور صحنه را تعیین می کند.
74. **نورپایین:** نوری که از پایین به چهره ی بازیگران به ویژه در فیلمهای ترسناک، تابانده میشود.
75. **نورپردازی:** نور پردازی یکی از اصلی ترین کارهایی است که پیش از فیلمبرداری انجام میگردد. طراحی نور، متناسب با نوع صحنه صورت می گیرد و دیدگاه هنری طراح نور با مشارکت فیلمبردار و کارگردان اجرا می شود.
76. **نورپرداز سایه روشن:** نور پردازی ویژه ای که تاریکی و نماهای سایه دار در آن برجسته است. این نوع نورپردازی بیشتر در گونه ی فیلم ترسناک و سیاه یا نور آور برای القا حس دلهره به کار می رود.
77. **نور تنگستن:** نوری است که به وسیله منبع الکتریکی (نور مصنوعی) لامپ تنگستن روشن شود. قرمزی این نور بیشتر است و کلون آن 3400 می باشد.
78. **نور روز:** (دی لایت): نوری است که از منبع خورشید مستقیم یا غیرمستقیم به صحنه بتابد. کلون نور روز 5600 است.
79. **نورپشت:** (بک لایت): نوری است که از بالای صحنه برای جداسازی موضوع از پس زمینه تابانده میشود.
80. **نورپردازی سه نقطه ای:** نورپردازی در فیلمها معمولا از سه جهت صورت می گیرد: نور پشتی که از پشت موضوع تابانده شده، نور اصلی و یک نور ضعیف تر برای پوشاندن سایه ها.
81. **نور فرعی:** (فیل لایت): (نورمکمل) نوری است که نسبت به نور اصلی ضعیف است و برای پوشش دادن سایه ها و نیز نقاطی که نور اصلی آنها را پوشش نداده به کار می رود.
82. **نور موجود:** نور طبیعی محیط را نور موجود می گویند.
83. **نور موضعی:** نوعی نورافکن که از پشت عدسی نوررا در محلی متمرکز می کند.
84. **نوفه:** معادل فارسی کلمه آمبیانس است که عبارت است از صدای محیط.
85. **وایپ:** (چاروکردن): وایپ به جلوه ای تصویری گفته می شود که طی آن با حرکت خطی مشخصی، صحنه ی قبلی تدریجا جای خود را به صحنه ی بعدی می دهد. وایپ از شیوه های قدیمی نقطه گذاری سینمایی است و امروزه کمتر از آن استفاده می شود.
86. **وله:** تصاویر میان برنامه که با موسیقی همراه است و معمولا برای جدا کردن بخشها یک برنامه ترکیبی و ایجاد تنفس اجرایی شود و از 30 ثانیه بیشتر نمی باشد.
87. **وضوح:** (فکوس): منظور وضوح تصویر است و نقطه مقابل تاریکی است. وضوح تصویر از طریق حلقه روی لنز تنظیم می شود.
88. **ویزور:** (منظره یاب): همان عدسی چشمی می باشد و در دوربینهای امروزی دیجیتالی علاوه بر ویزور صفحه مانیتور نیز جهت راحتی کار تعبیه شده است.
89. **هنری:** صفتی است برای آثار یا بازیگران شاخصی که برگزیده و گزیده کارند. مشخصه اصلی آنها اندیشه ورزی و اندیشه سازی است.
90. **یک پارچگی:** بیانگر میزان و درجه ی ارتباط عناصر و اجزاء مختلف فیلم است که در خدمت بیان موضوع است و تأثیرگذاری بیشتری است.